

Fjæraskøgen

BARNEHAGE

- Den gode barndom -

Årsplan for Fjæraskogen Barnehage: Den gode barndom

I Fjæraskogen barnehage er vår visjon at hver dag skal preges av trivsel, vennskap og lek. Vi ser på barnehageårene som en unik og verdifull livsfase.

Vårt viktigste mandat er å verne om «den gode barndom» her og nå, samtidig som vi ruster barna for fremtiden gjennom det vi kaller basiskompetanse.

1. Vårt fundament:

Pedagogisk grunnsyn og verdier

Vårt pedagogiske arbeid hviler på tre kjerneverdier som er resultatet av mange års refleksjon i personalgruppa. Disse verdiene skal merkes i alle deler av barnas hverdag:

- Omsorg og trygghet: Vi er nær og sensitive voksne som ser barnet med et «kjærlig blikk». Vi lytter med hjertet og handler med hodet for å skape forutsigbare rammer.
- Respekt og anerkjennelse: Vi fremmer mangfold og likeverd. Ved å ta barnets perspektiv og utvise godt faglig skjønn, skaper vi et inkluderende demokratisk fellesskap.
- Lek og glede: Leken er barnas viktigste arena for læring og livsglede. Vi deltar på barnas premisser, viser entusiasme og verner om barnas egne initiativ.

Målet vårt er danning – en livslang prosess der barna utvikler evne til etisk refleksjon og lærer å finne sin plass i et fellesskap som verdifulle medmennesker.

2. Organisering og personalet

Fjæraskogen eies av en ideell stiftelse og er medlem av PBL. Vi har 84 barn fordelt på fem avdelinger: **Selja** (1 eller 2 år), **Lerka** (1 eller 2 år), **Bjørka** (3 år), **Eika** (4 år) og **Rogna** (5 år/skolestarterne).

- Alderslike grupper: Ved å organisere barna etter alder, kan vi tilpasse leke- og læringsmiljøet nøyaktig til barnas utviklingsnivå. Barna får mange lekekamerater på sin egen alder, noe som styrker relasjonskompetansen.
- Kontinuitet: Vi legger stor vekt på trygghet. Derfor følger minst 1–2 voksne barnegruppa gjennom hele løpet fra småbarn til skolestart. Dette skaper dype relasjoner og en forutsigbar base for barna.
- Kompetente voksne: Personalet er vår viktigste ressurs. Vi er lekende, entusiastiske og har høy faglig kompetanse innen blant annet friluftsliv og musikk. Som praksisbarnehage for DMMH holder vi oss alltid oppdatert på nyere forskning.

3. En reise i mestring: Progresjon gjennom barnehageløpet

Vi ser på hverdagslivet som barnets viktigste læringsarena. Gjennom hele barnehagetiden legger vi til rette for at barnet går fra å være en mottaker av omsorg til å bli en aktiv og selvstendig deltaker.

- Motorikk og selvhjulpenhet: Det starter med å klare å rulle ned en sokk på Selja, via å mestre glidelåser og risikolek i trærne på Bjørka og Eika, til skolebarna på Rogna som lærer å bruke kniv og sag og vurdere risiko selv.
- Språk og kommunikasjon: Vi «språkbader» de minste med rim, regler og benevnelser. Etter hvert beveger vi oss mot den gode samtalen og felles undring, før skolebarna på Rogna lærer tekstforståelse og evnen til å fortelle egne historier.
- Sosial utvikling: Vi støtter barna i overgangen fra parallellek (leke ved siden av hverandre) til komplisert rollelek og regellek. Vi jobber aktivt for å forebygge utestenging og mobbing ved å bygge en sterk «vi-følelse».
- Måltidet som pedagogisk arena: Vår egen kokk serverer varm lunsj tre dager i uken. Barna øver på «matmot» ved å smake på nye ting, og de lærer å smøre egen mat og dekke bordet for fellesskapet. Vi vektlegger bærekraft og bruker ofte plantebaserte råvarer.

4. Livsmestring, helse og medvirkning

Livsmestring handler om å forstå og regulere egne følelser. Vi hjelper barna med å sette ord på det de føler, slik at de utvikler empati for seg selv og andre.

- Hvile og søvn: En aktiv hverdag krever balanse. Vi sikrer at alle barn får dekket sitt behov for ro og hvile, enten det er en hel søvnssyklus for de minste eller en stille stund med en bok for de eldste.
- Barns medvirkning: Barna har rett til å påvirke sin hverdag. For de minste handler dette om at vi tolker deres kroppsspråk og uttrykk. For de eldste betyr det barnemøter og demokratiske prosesser hvor deres stemme blir hørt og tatt hensyn til i planleggingen.

5. Samarbeid med hjemmet og overganger

Foreldrene er våre viktigste samarbeidspartnere. Samarbeidet skal preges av åpenhet, gjensidig respekt og tillit.

- Tilvenning: Vi praktiserer foreldreaktiv tilvenning og bruker «Trygghetssirkelen» som modell. Primærkontakten fungerer som barnets trygge base i den første tiden.
- KidPlan: All daglig kommunikasjon, ukeplaner, bilder og dokumentasjon deles via KidPlan. Det er her foreldre holder seg oppdatert for å sikre barnet en forutsigbar hverdag.
- Skolestart: Forberedelsene starter første dag i barnehagen. For 5-åringene på Rogna intensiveres arbeidet med sosiale ferdigheter, selvstendighet og skolebesøk for å sikre en trygg overgang til skolen. Vi følger Trondheim kommune sin veileder for overgangen til skole.
- Kaffekoppen: Vi ønsker å invitere foresatte inn på vår arena, gjerne på en kopp kaffe ved henting eller levering. Dette gjør vi for å skape en arena for dialog utenom de vanlige barnehagesamtalene.

Foreldreaktiv tilvenning

I Fjæraskogen barnehage brukes metoden foreldreaktiv tilvenning. Dette skiller seg fra den tradisjonelle «tredagers-tilvenningen» ved at foreldrene er til stede og aktive i barnehagen over en lengre periode.

- Trygg base: Foreldrene fungerer som barnets trygge base. Når barnet blir usikkert i møte med nye barn eller voksne, kan det trekke seg tilbake til foreldrene for å «fylle på» med trygghet.
- Gradvis overføring: Foreldrene deltar i praktiske oppgaver som bleieskift, måltider og lek i starten. Gradvis tar personalet (primærkontakten) over disse oppgavene mens foreldrene er i nærheten.
- Kjennskap: Metoden gir foreldrene god innsikt i barnehagens rutiner og ansatte, noe som gjør det lettere for foreldrene å være trygge når de etter hvert skal gå. Hvis foreldrene er trygge, smitter dette over på barnet.
- Individuelt tempo: Siden alle barn er forskjellige, tilpasses lengden på tilvenningen barnets behov. For de minste anbefales ofte kortere dager i starten for å bearbeide alle inntrykkene.

Trygghetssirkelen (Circle of Security - COS)

Trygghetssirkelen er en modell som hjelper de ansatte å forstå barnas behov, signaler og følelser. Den fungerer som et visuelt kart for å se hva barnet trenger fra den voksne i ulike situasjoner.

Sirkelen består av to hoveddeler:

Toppen av sirkelen: Utforsking (Behov for støtte)

Når barnet er trygt, vil det bevege seg ut i verden for å leke og lære.

Barnet trenger da at den voksne:

- Følger med på meg: Viser interesse for det barnet gjør.
- Hjelper meg: Trår til hvis leken blir for vanskelig.
- Gleder seg med meg: Deler barnets entusiasme over små oppdagelser.

Bunnen av sirkelen: Trygg havn (Behov for beskyttelse)

Når barnet blir sliten, redd, lei seg eller usikker, beveger det seg inn mot den voksne igjen.

Barnet trenger da at den voksne fungerer som en «trygg havn» som kan:

- Beskytte og trøste: Gi en klem eller sitte på fanget.
- Vise godhet: Bekrefte at barnet er verdifullt.
- Organisere følelsene: Hjelp barnet å forstå hvorfor det er sint eller lei seg (sette ord på følelsene).

Den voksnes rolle: «Større, sterkere, klokere og god»

I Fjæraskogen jobber personalet etter prinsippet om å alltid være større, sterkere, klokere og god.

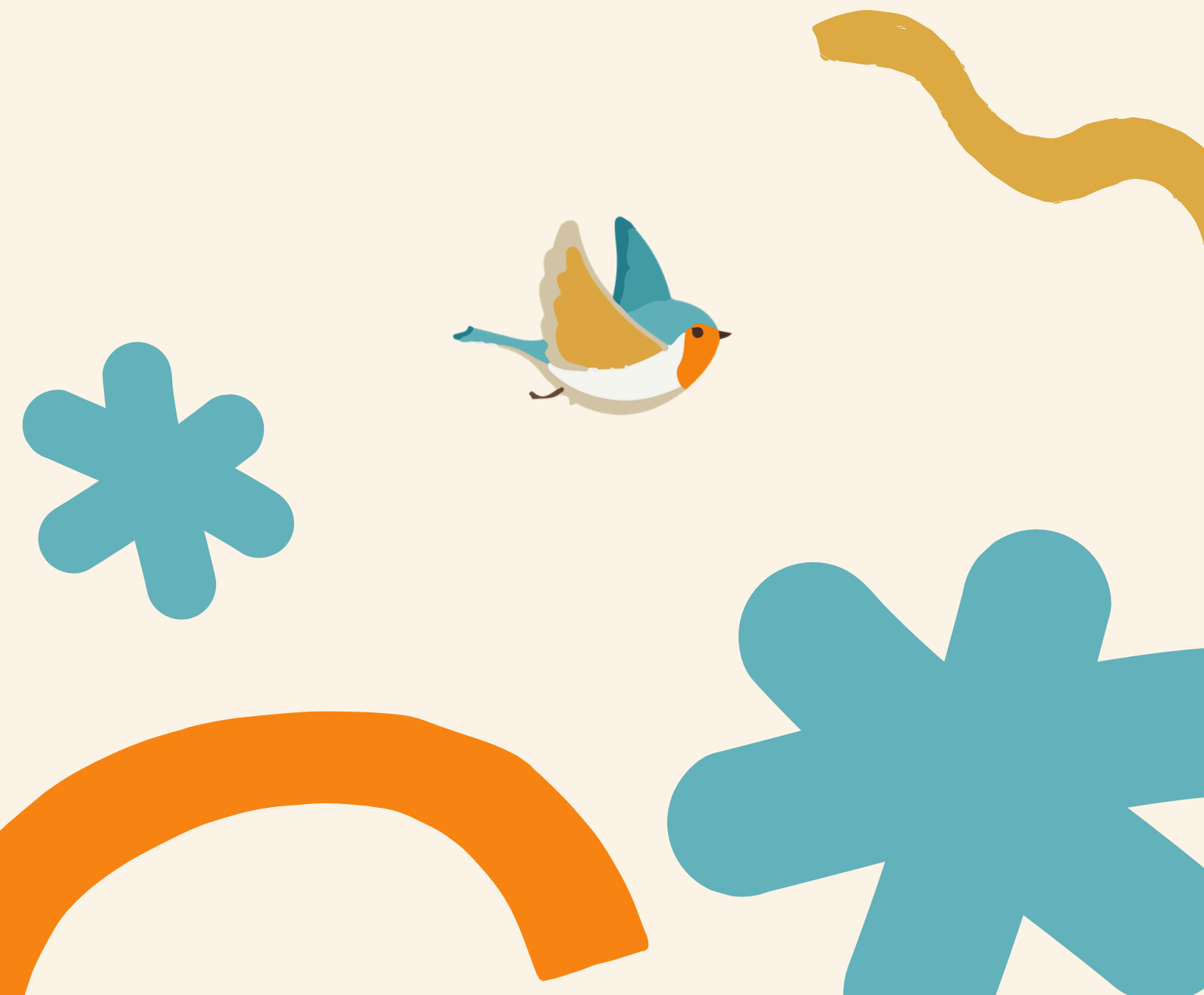
Det betyr:

- At den voksne tar ansvar for relasjonen og setter trygge rammer.
- At den voksne følger barnets behov når det er mulig, men tar ledelsen når det er nødvendig.
- At uansett hva barnet gjør, blir det møtt med godhet og forståelse, aldri med avvisning.

Ved å kombinere foreldreaktiv tilvenning med trygghetssirkelen, sikrer barnehagen at barnet får etablert en god relasjon til sin primærkontakt, slik at barnet tør å leke, utforske og lære gjennom hele barnehagedagen.

6. Praktiske rammer og sikkerhet

- Åpningstid: 07.15 – 16.30.
- Ferie: Alle barn skal ha 4 ukers ferie per år (3 uker sammenhengende mellom 20. juni og 15. august).
- Utstyr: For at barna skal oppleve mestring, trenger de funksjonelle klær og utstyr som er merket med navn.
- HMS: Vi bruker systemet PBL Mentor og gjennomfører jevnlig førstehjelpskurs for alle ansatte.
- I Fjæraskogen barnehage er vi barnas ambassadører. Vi jobber hver dag for barnets beste, med en ambisjon om at hver eneste dag skal inneholde minst ett magisk øyeblikk.

Årsplan Tema og Prosjekter

Livsmestring handler om å forstå og regulere egne følelser. Vi hjelper barna med å sette ord på det de føler, slik at de utvikler empati for seg selv og andre.

- Hvile og søvn: En aktiv hverdag krever balanse. Vi sikrer at alle barn får dekket sitt behov for ro og hvile, enten det er en hel søvnsyklus for de minste eller en stille stund med en bok for de eldste.
- Barns medvirkning: Barna har rett til å påvirke sin hverdag. For de minste handler dette om at vi tolker deres kroppsspråk og uttrykk. For de eldste betyr det barnemøter og demokratiske prosesser hvor deres stemme blir hørt og tatt hensyn til i planleggingen.

August: "Hei på deg, her er jeg!"

Fokus: Tilvenning og oppstart

Fagområde: Kropp, bevegelse, mat og helse.

Dette er måneden for de nye begynnelsene. Vi legger grunnlaget for trygghet gjennom nære relasjoner og faste rutiner.

- For de minste (Småbarn): Vi prioriterer den foreldreaktive tilvenningen og Trygghetssirkelen. Målet er at barna skal føle seg betydningsfulle og etablere en trygg base hos sin primærkontakt. Vi bruker navnesanger og god tid i garderoben for å skape ro.
- For de største (Storbarn): Vi fokuserer på gleden over å møtes igjen. Vi inkluderer nye venner i leken og etablerer et inviterende lekemiljø. Vi starter også arbeidet i kjøkkenhagen med å høste de første sortene.
- Viktige verdier: Omsorg, trygghet og tilhørighet.

September: "Det er godt å ha noen"

Fokus: Vennskap, selvstendighet og HMS

Fagområde: Nærmiljø og samfunn.

Vi lærer om «klær etter vær» og barnehagens regler. Når gruppene har begynt å sette seg, retter vi blikket mot fellesskapet og mestring i hverdagen.

- For de minste (Småbarn): Vi øver på selvstendighet i garderoben ("klær etter vær"). Personalet tar barna på "fersken" i å gjøre noe bra mot hverandre for å styrke den gryende sosiale kompetansen.
- For de største (Storbarn): Vi jobber med "klare sjøl"-prinsippet i garderoben. Vi drar på turer i fjæra og skogen for å se etter høsttegn, og vi etablerer Barnas Miljøråd for å lære om sikkerhet (HMS) og regler i fellesskapet.
- Viktige verdier: Fellesskap og gjensidig respekt.

Oktober: "Barn hjelper barn"

Fokus: Internasjonal periode og Solidaritet

Fagområde: Etikk, religion og samfunn.

Vi arrangerer høstmarked til inntekt for Redd Barna. Denne måneden løfter vi blikket mot verden utenfor barnehagen og lærer om empati i praksis.

- For de minste (Småbarn): Vi øver på å være gode mot hverandre – å trøste en som er lei seg og hjelpe en venn. De voksne fungerer som tydelige rollemodeller for omsorg.
- For de største (Storbarn): Vi markerer den internasjonale perioden ved å lære om barns rettigheter gjennom "Rettighetsslottet". Vi arrangerer et høstmarked hvor barna selger egne produkter til inntekt for Redd Barna, slik at de får erfare at deres innsats kan hjelpe andre.
- Viktige verdier: Solidaritet, empati og toleranse.

November: "Les for meg!"

Fokus: Leseglede og Kommunikasjon

Fagområde: Kommunikasjon, språk og tekst.

Vi fordypes oss i bøker, rim og regler. Når høstmørket senker seg, flytter vi mer aktivitet inn og fordypes oss i bokenes verden.

- For de minste (Småbarn): Vi vekker nysgjerrighet gjennom bildebøker, rim og rytme. Vi har også fokus på ro rundt måltidet, hvor barna får prøve å smøre maten sin selv.
- For de største (Storbarn): Vi utforsker ulike sjangre og gir barna utfordringer med å tørre å ta ordet i gruppa. God bordskikk og den gode samtalen rundt matbordet er sentralt.
- Viktige verdier: Lytte, forstå og anerkjenne.

Desember: "Tenn lys"

Fokus: Advent og Jul

Fagområde: Etikk, religion og filosofi / Kunst, kultur og kreativitet.

Vi avslutter kalenderåret med fokus på ro, tradisjoner og glede.

- For de minste (Småbarn): Vi skaper stemning gjennom lystenning, julesanger og baking. Barna får erfare glede ved å gi bort noe de har laget selv.
- For de største (Storbarn): Vi kombinerer tradisjoner som Lucia og nissefest med filosofiske samtaler om julens innhold. Vi utfordrer barna til å gjøre "gode gjerninger" for hverandre i hverdagen.
- Viktige verdier: Likeverd og respekt.

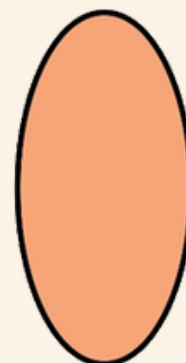
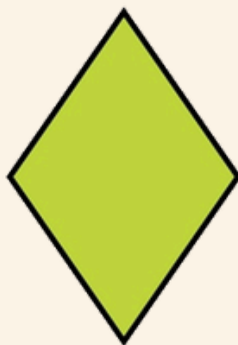
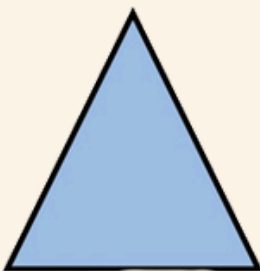
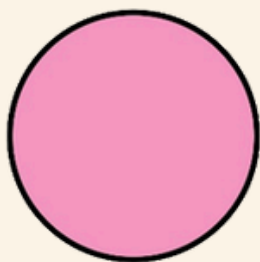
Januar: "Nysgjerrigper"

Fokus: Realfag, tall og former

Fagområde: Antall, rom og form.

Vi teller, sorterer og undrer oss over former. Etter juleferien starter vi året med å utforske matematikkens verden gjennom lek og undring.

- For de minste (Småbarn): Vi utforsker tall, former og farger med sansene. Gjennom vannlek, sanger og formingsmateriale begynner vi å telle og kjenne igjen figurer. Vi fortsetter også øvingen på selvstendig påkledning i garderoben.
- For de største (Storbarn): Vi fordypet oss i en egen realfagsperiode. Vi bruker spill og bøker med matematisk innhold, og barna utfordres til å resonnerer rundt mengder og romforståelse. Målet er at barna nå skal være selvgående i garderobesituasjonen.
- Viktige verdier: Anerkjenne og utforske.

Februar: "Vinter og sne"

Fokus: Vinteraktiviteter og kroppslig mestring.

Fagområde: Kropp, bevegelse, mat og helse.

Vi feirer Samefolkets dag og karneval. Vi aker og har skiuke, og utnytter vinteren til det fulle og fokuserer på fysisk aktivitet ute.

- For de minste (Småbarn): Vi aker, bygger i snøen og kjenner på gleden over å mestre kroppen i vinterlandskap. Personalet er tett på for å veilede og støtte barna i uteleken.
- For de største (Storbarn): Vi gjennomfører en egen prosjektuke med skiaktiviteter. Her øver vi ikke bare på egne ferdigheter, men også på å motivere og unne andre mestring. Barna kjennskap til samisk kultur og tradisjon i forbindelse med Samefolkets dag
- Viktige verdier: Empati, toleranse og inkludering.

Mars: "Med blanke ark og fargestifter til"

Fokus: Estetiske aktiviteter og kreativitet

Fagområde: Kunst, kultur og kreativitet.

Februar er måneden for fantasi, skaperglede og kulturelle markeringer.

- For de minste (Småbarn): Vi legger til rette for et inviterende lekemiljø med tilgang på ulike formingsmaterialer. Vi øver på finmotorikk med pensel og blyant.
- For de største (Storbarn): Vi øver på finmotorikk med saks, og barna oppmuntres til å se og gi ros til hverandres kreative arbeid.
- Viktige verdier: Lek, glede og likeverd.

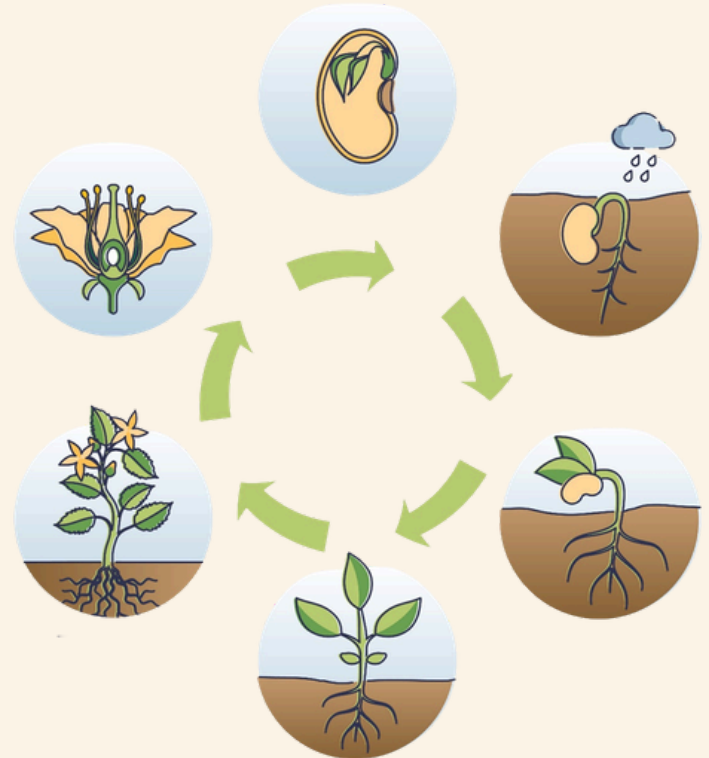
April: "Nå skinner sola i vinduskarmen"

Fokus: Vår, påske og livets sirkel

Fagområde: Natur, miljø og teknologi. Vi sår frø i drivhuset og ser etter vårtegn.

Når naturen våkner, flytter vi mye av det pedagogiske arbeidet ut og retter blikket mot det som spirer.

- For de minste (Småbarn): Vi går på tur for å finne de aller første vårtegnene. Ved matbordet øver vi på å smøre brødskiva selv, og vi introduserer rollen som "ordensbarn" for å gi barna en følelse av medansvar.
- For de største (Storbarn): Vi starter prosessen "fra frø til plante" ved å så grønnsaker i drivhuset. Barna lærer om naturens mangfold og viktigheten av å ta vare på miljøet. Vi markerer også påsketradisjonene og lærer om bakgrunnen for høytiden.
- Viktige verdier: Mangfold og respekt.

Mai: "Kom mai, du skjønn milde"

Fokus: 17. mai, demokrati og miljø.

Fagområde: Nærmiljø og samfunn.

Vi deltar i Ruskenaksjonen og lærer om nasjonaldagen. Mai er preget av festforberedelser og felles innsats for nærmiljøet.

- For de minste (Småbarn): Vi blir kjent med det norske flagget og øver på gode samspill i rolleleken. Vi deltar også i "Ruskenaksjonen" for å rydde uteområdet vårt.
- For de største (Storbarn): Vi lærer om demokrati og hvorfor vi feirer 17. mai. Vi tar et større ansvar for miljøet gjennom strandryddedager, og vi lærer barna gode strategier for hvordan de kan spørre om å få bli med i lek på en inkluderende måte.
- Viktige verdier: Likeverd og demokrati.

Juni: "Vårens vakreste eventyr"

Fokus: Sommerfest og forestilling.

Fagområde: Kunst, kultur og kreativitet.

Vi øver til den store sommerforestillingen. Juni er høydepunktet for de estetiske fagene.

- Både små og store: Hele barnehagen samarbeider om den store sommerforestillingen "Vårens Vakreste". Her får barna øve på å stå frem, ta i bruk fantasi og føle musikkglede. Dette styrker barnas egenverd og selvtillit gjennom felles mestring. Vi nyter sommerdagene med mye uteliv og turer.
- Viktige verdier: Egenverd og anerkjennelse.

Juli: "En smak av honning"

Fokus: Sommeraktiviteter og gode overganger.

Fagområde: Nærmiljø og samfunn.

Vi tar avskjed med skolebarna på Rogna som forberedes med «grenseobjekter» for skolestart. Vi avslutter barnehageåret med lave skuldre, lek og viktige avskjeder.

- For de minste (Småbarn): Vi har fokus på sommerlek, vannlek og gode turer i nærområdet.
- For de største (Storbarn): Dette er en spesiell måned for skolebarna på Rogna. Vi tar en positiv avskjed med de som skal slutte, og jobber målrettet med overgangen til skolen gjennom "grenseobjekter" som sangen "Stopp! Ikke mobb!". Vi bruker spill som Villkatten og leker som Rødt lys for å trene på konsentrasjon og regler før skolestart.
- Viktige verdier: Lek, glede og humor.

Oppsummering av året

Gjennom denne progresjonen sikrer Fjæraskogen barnehage at hvert barn blir sett, utfordret og støttet. Fra den aller første dagen med foreldreaktiv tilvenning, til den stolte avslutningen som skolestarter, legger vi fundamentet for et barn som er trygt på seg selv og inkluderende overfor andre.